

Poruchy autistického spektra neboli také pervazivní vývojové poruchy jsou takové poruchy, které pronikají do mnoha oblastí vývoje člověka. Řadí se do skupiny vážných znevýhodnění, která poškozují vývoj jedince. Projevují se však různorodě a jsou ovlivněny mírou symptomů typických pro autismus, věkem, mentální úrovní, vrozenými dispozicemi apod. Vědecké epidemiologické studie v současné době uvádějí 1% výskyt poruch autistického spektra v populaci. Celkově tedy v České republice žije zhruba 100 000 osob s touto diagnózou. Toto znevýhodnění postihuje čtyřikrát častěji chlapce než dívky.

Jedná se o vrozenou poruchu některých mozkových funkcí, jejíž přesná příčina zatím není známa. Současné studie poukazují na to, že se pravděpodobně jedná o kombinaci několika příčin, především genetických faktorů, různých infekčních onemocnění nebo chemických procesů v mozku. Poruchy autistického spektra se řadí mezi celoživotní znevýhodnění, které se v průběhu života vyvíjí. Prognózu jedince značně ovlivňuje jeho míra symptomatiky, mentální úroveň, specifický přístup ve výchově a vzdělání a přidružené poruchy (např. poruchy řeči, poruchy pozornosti a aktivity, poruchy chování).

Mezi poruchy autistického spektra se řadí:

- **Dětský autismus**

Vývoj dětí s dětským autismem je v mnoha oblastech kvalitativně narušen a vyvíjí se nerovnoměrně. Společným znakem pro osoby s touto diagnózou jsou výrazné potíže v oblasti komunikace, sociální interakce a potíže v oblasti představitosti, hry a zájmů. Závažnost znevýhodnění závisí na míře symptomů typické pro lidi s autismem a jejich schopnosti zapojit se do společnosti. U jedinců s těžkou symptomatikou, respektive osob nízko funkční, se vyskytuje časté problémové chování, těžké potíže v komunikaci (řeč nemusí být vyvinuta vůbec), silné stereotypní chování, nízká frustrační tolerance, porucha aktivity, nízké intelektové schopnosti atd. Tyto jedinci vyžadují celoživotní péči druhé osoby. Opakem jsou osoby s mírnou symptomatikou, tedy osoby vysoce funkční. Více se o typických symptomech dozvíte na <http://www.autismus.cz/popis-poruch-autistickeho-spektra/detsky-autismus.html>

- **Aspergerův syndrom**

Osoby s Aspergerovým syndromem mají také potíže v oblasti komunikace, sociální interakce a představitosti. Ty se ale od potíží lidí s dětským autismem výrazně liší. Tyto jedinci nemají problémy se vyjádřit a jejich slovní zásoba odpovídá věku. Potíže mají v neverbální komunikaci, především tedy v chápání humoru, metafory, ironie, používání mimiky, gest nebo řeči těla. Další problémovou oblastí je navazování vztahů, kdy řada osob o sociální interakci velmi stojí, ale neví, jak ji navázat a následně udržet. Mívají potíže v chápání sociálních situací a ve schopnosti empatie. Mnozí lidé s Aspergerovým syndromem mají neobvyklé zájmy, kterým mohou věnovat většinu svého volného času. Od lidí s dětským autismem je také odlišují rozumové schopnosti, kdy lidi s Aspergerovým syndromem mají intelekt v pásmu průměru a často i nadprůměru. Více se o typických symptomech dozvíte <http://www.aspergerusyndrom.cz/o-as/co-je-to-as>

- **Atypický autismus**

Osoby s atypickým autismem se od lidí s již výše popsanými diagnózami liší především v tom, že mají méně narušenou jednu oblast typickou pro poruchy autistického spektra, tedy mají menší potíže buď v oblasti komunikace, sociálních vztahů nebo stereotypních zájmů. Celkový vývoj dílčích dovedností je však značně nerovnoměrný.

- **Rettův syndrom**

Jedná se o neurogenetické onemocnění postihující dívky (mutace genu na chromozomu X). Pokud se narodí chlapec s Rettovým syndromem, brzy po narození umírá. Genová mutace způsobí poruchu tvorby látky, která je důležitá pro rozvoj mozku, zvláště pro oblast podílejší se na zpracovávání sensorických podnětů. Pro tento syndrom je charakteristický normální postnatální vývoj a potom velká regrese. Zlomové období je mezi šestým a dvanáctým měsícem života dítěte. V této době dochází k zastavení vývoje a k následné ztrátě naučených dovedností. Nastane zpomalení růstu hlavy, dyspraxie, ztráta řečových schopností atd. Později se mohou objevit i další somatická postižení – skolióza, ochabnutí svalů, neschopnost chůze, deformace páteře a epilepsie. V České republice se ročně narodí 5 – 6 dívek s Rettovým syndromem.

- **Jiná dezintegrační porucha v dětství**

Pro toto znevýhodnění je typický normální vývoj dítěte minimálně do dvou let a pak náhlý nástup regrese. Tento nástup poruchy může nastat do deseti let věku dítěte. Během tohoto období se objeví typické chování pro lidi s autismem, především tedy potíže v oblasti komunikace a sociální interakce. Dezintegrační porucha je spojená s problémy v chování (agresivita, úzkostnost, afektivita, hyperaktivita apod.) a s těžším mentálním postižením.